

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap
 ELŐFIZETÉSI ÁRA: évi 10 K. Félévre 5 K. negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papo- és gazdasági egyetemi lapok egész évre 8 K. Tűntetők, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és a özetések küldendők. — Közl. atokaf vltása nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többzöri közlésnél 6 fillér. Nyit-tér szára 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klíring 10,489. szám.

Vármegyénk mult

évi közállapotai.

— A mi siető korunkban egy év jelentékeny idő, egész társadalmak, államok életére nézve is. Egy év alatt államok is helyrehozhatatlan válságok örvényébe sodródhatnak, vagy a fejlődés jelentékeny útját hagyhatják maguk mögött. Háborúk, belső forradalmak rombolhatnak rajtuk végig, vagy gazdasági életüknek hihetetlen fejlődését érhetik meg. És a változások s velük a versengések állandóan tartanak; sietnünk kell, mert mások is sietnek és esetleg óriási uttal előzhetnek meg. Színészeink hajdan a Dérnyé dőcögő kordéján hetekig utaztak, ma már Márkus Emilia este Budapesten a Nemzetiben lép fel, holnap a gyorsvonaton, vagy automobilon ide érkezhetik (de persze, nem érkeznek) és este 8 órakor már minket gyönyörködtet játékaival. Ez a kép általánosítható, rohanva élünk, automobilon, gyorsvonaton járunk — hogy vesztünk-e, vagy jóvoltunkra, más kérdés — a haladásnak, változásnak minden útján. Ugyis, mint egyes emberek, ugyis, mint nagyobb társadalom-csoportok egészéhez tartozók.

Méltán lehetünk tehát kíváncsiak, mikor egyszerre egy egész megye egy évi haladására, életében lefolyt változásaira nyelhetünk betekintést.

A mult évről szóló kinyomott alispáni jelentésben lapozgatunk.

A közigazgatás, saját szerű természeténél fogva, a közállapotoknak, mondhatjuk: minden ágára, részére hatást gyakorol, azokat felöleli. Az alispáni jelentés alkalmas szempontokat nyújt egy ilyen áttekintéshez. Csak hogy, természetesen, megértéssel kell felhasználnunk; a rideg számadatok és tényfelsorolások hézagait eleven tartalommal kell kitöltenünk.

Nagyon jól tudjuk, hogy az elmúlt év nem állott teljesen a céltudatos, előretörő munka rendelkezésére. Válságos viszonyokon mentünk át, sok időbe és rázkódásba került, a míg a változott körülmények minden oldalon ellensúlyozódva, teljes mivoltukban kialakulhattak. Ezért mi sem akarunk senki ellen a multban elhangzott, de még be nem váltott ígéretekért, csalódottságért a szemrehányás szavaival élni. Csak a most nyilvánított szándékok és törekvések valóra váltását fogjuk

számontartani. Es már akad is ilyen leszögezni valónk.

Több ízben hangsúlyoztuk és fejtettük ki egy vármegyeyi szegényház felállításának szükséges voltát. Szegény-ügyünk végre alapos rendezést kíván, szükségessé teszik ezt az eddigi közigazgatási eljárás szerint való visszás körülmények, a községek aránytalan és igazságtalan megterhelése s maguk a közbiztonsági állapotok is, melyekről a jelentésben szintén elég szó esik.

Igaz, a szegényügy teljes megszüntetésével lenne elérhető. Erre, sajnos, egyelőre még nem sok kilátás van. S éppen ezért a lehetőség határain belül törekednünk kell a minél tökéletesebb állapot elérésére.

A jelentésből örömmel látjuk, hogy éppen ebben a kérdésben a mi intencióink szellemében vették az ügyet fontolóra és legalább törekvés mutatkozik a helyzet szükséges megjavítására. Nem is hisszük mi, hogy komoly akarattal, az összes községi szegényalapok egyesítése mellett, igénybevéve a társadalom hozzájárulását is, ne lenne aránylag rövid idő alatt a cél elérhető. Mert ilyen céllal, joggal lehet számítani a társadalom segítségére is.

Az utóbbi időben ugyis olyan sok alkalommal rendeztek gyűléseket, s elég szép eredményrel, olyan célokra is, melyeknek a közönség semmi közelebbi hasznát nem látta. Meny nyivel szivesebben és jelentékenyebb mérvben áldoznának erre számosan, ha látnák, hogy áldozatukkal községüket kellemetlen teherrel, önmagukat a kellemetlen és gyanút keltő kéregetők toladásaitól egyszerre megszabadíthatják.

Csak nem szabad az eszmét elaludni hagyni és megvalósítója a maga számára jelentékeny érdemet biztosítana.

Vármegyénk állapotainak egy másik szomorú jelensége az állandóan jelentékeny kivándorlás. Sajnos, ez a betegségünk az ország egyéb részeivel is közös. Ugy látszik, gyökeres gyógyítására a mód még mindig nincs feltalálva; pedig hatóságaink a mult év folyamán is eléggé törekedtek a baj tovább harapódzásának meggátolására. Kevés sikerrel!

Sok mindennek alapos megváltoztatására, gazdasági életünk egészen új kialakulására van szükségünk, hogy ez a szomorú jelenség ne tartsa állandóan ébren aggodalmainkat; kedvezőbb irányu fordulatot vegyen.

Az új kivándorlási törvény életbeléptetése és minden egyes alkalommal való szigorú alkalmazása egyelőre jelentékeny hatással fog hozzájárulni a kivándorlók számának csökkentéséhez.

Választójogosultjaink számának kimutatása, azoknak különböző alapok szerint való csoportosítása egy másik, készülő törvényünk felőli vélemény megállapításához szolgált figyelemreméltó szempontokat. Vármegyénkben a képviselőválasztók összes száma 7083, ezek közül 4330 régi jogosult. Az utóbbiak száma, idős koruk folytán, a többiekéhez képes állandóan csökken. Helyükbe a birtok és értelmiség alapján szavazati joggal bírók száma nyomul.

Ez a körülmény a mi viszonyaink közt kisebb fontosságú, mint a nemzetiségi vidékeken. A régi jogosultak általában mindenütt nagyobb többségben magyarok; helyettük most a nemzetiségi vidékeken a vagyoni és értelmiségi szempontokból erősen előtérbe hatoló nemzetiségi jutnak a szavazati jog birtokához. A választási törvény revíziója alkalmával erre a körülményre nagy figyelmet kellene fordítani.

Nagy jelentősége van a mi viszonyaink közt is, s különösen ezek közt: a talajjavítási és vízműsítés megkötési munkálatoknak. A mi megélhetésünk ez időszerint főképpen a mezőgazdaságon alapul. Talajviszonyaink pedig sok helyen javításra szorulnak, a Nagy-Küküllő és hegyi patakjaink romboló áradásai, partmosásai minduntalan jelentékeny károkat okoznak. Ezen a téren mindennemű célirányos intézkedések, oda fordítható költségek bőven megtérülneek terményeink nagyobb jövedelmezőségében, legelőink javulásában.

Mindezekben a tereken sok tennivaló akad. Jószándék és okos elhatározás csiráját látjuk is fejledezni. Csak ápolni, fejleszteni is kell ezeket tovább; az elhatározásokat meg kell valósítani. Ígéretek és tervezetek elvetése még nem elég, mindig nem mondhatjuk, hogy azok megérlelésére és learatására még nem jött el az idő. De igenis eljött, várjuk az aratást, várjuk a komoly munka korának eljövételét. Az élet sürget, összetett kezekkel a sült galambra várva, éhen vesztünk!

POLITIKA.

A függetlenségi párt hétfőn délután öt órakor Kossuth Ferenc elnöklésével értekezletet tartott, a melyen a kormány részéről megjelentek Kossuthon kívül Apponyi Albert gróf és Günther Antal miniszterek, Tóth János, Mezössy Bela, Meskó László és Desy Zoltán államtitkárok, Justh Gyula a Ház elnöke.

Az elnök bejelentette Hock Jánosnak a pártba való belépését és hogy a megüresedett pozsonyi kerületben a párt Bartal György közjegyzőt jelölte és az alkotmánypárt alkalmasint nem állít jelöltet.

Átérve az értekezlet tárgyra — ugymond — fölöslegesen tartom, hogy a pártot olyan tényekről értesítem, a melyek ugys köztudomásuk. Csak röviden jelzem, hogy a kormány beadta lemondását, a mely lemondásnak rejtett okait nem kell keresni, mert ilyenek nincsenek. Az ok kézenfekvő, tudniillik az, hogy a kormány 67-es és függetlenségi tagjai nem tudtak megegyezni a bankkérdésben, mivel a függetlenségi miniszterek a kartelbankra vonatkozó tárgyalások meghiusulása után az önálló bank fölállítását kívánják. (Hosszas, lelkes éljenzés és taps.) Szilárd meggyőződéséből kifolyóan és hiven ahhoz az ígérethez, a melyet a pártnak tettem a király elé járultam azzal az előterjesztéssel, hogy adja meg beleegyezését a jelen bankszabadalom lejárta után az önálló magyar bank fölállításához. (Zajos éljenzés. Éljen Kossuth!) Ugyanilyen irányban tett előterjesztést az én igen tisztelt barátom és vezértársam, Apponyi Albert gróf. (Lelkes éljenzés.) Ő felsége, bár nem vonta kétségbe az ország jogát az önálló bank felállítására, utalva a külügyi és belügyi viszonyokra, ezt időszerűtlennek, károsnak tartaná és ezért kijelentette, hogy nem szentesítené a törvényhozásnak ilyen irányu határozatát. Nem tartom megengedhetőnek, hogy előterjesztésemre vonatkozóan bővebb részletekbe bocsátkozzam, csak annyit jelzem, — s ezt a párt intézőbizottságának tagjai is tudják — hogy minden érvt, a melyet az önálló bank fölállítása mellett föl lehet hozni, minden tartózkodás nélkül fölhoztam. (Élénk helyeslés.) Nem tagadom, hogy némi reményt tápláltam arra nézve, hogy a király elfogja fogadni előterjesztésünket, egyrészt azért, mert nyilvánvaló, hogy a képviselőház nagy többségének nézetét tolmácsoltam, másrészt mert belátta azt, hogy ez az egyedüli módja annak, hogy az igen nehéz bankkérdés ug Magyarországon, mint Ausztriában alkotmányos uton legyen megoldható és ki legyen kerülhető az, hogy Ausztriában az ismert 14. szakasz alkalmaztassék, nálunk pedig az a sérelem essék a képviselőház többségé, hogy alkotmányos uton megnyitkozó akarat, a mely a főnálló törvényekben gyökerezik, ne valósulhasson meg. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Tisztelt barátaim! A helyzet nagyon súlyos. Már maga az a tény, hogy a nemzet vezéreiből álló kormány kénytelen lemondását beadni, mutatja a helyzet természetellenes voltát. Nehezíti a helyzetet még az is, hogy ez a lemondás veszélyezteti a koalíciónak a főmaradását, holott a koalíció még nem teljesítette legfőbb feladatát: az általános választói

jog alapján az új választási reform megalkotását olyan irányban, a hogy azt a nemzetnek megígérte és a mire nézve a királlyal szemben kötelezettséget vállalt. Ez a tény annál sajnálatosabb, mert a koalíciós kormányzás elvállalásának a fő indító oka éppen az volt, hogy a választási törvényt mi alkossuk meg a magyar nemzettel, a magyar nemzetért (Igaz, ugy van! Élénk helyeslés.) és hogy utját álljuk annak, hogy a magyar nemzeti aspirációk ellenfelei alkossák azt meg a maguk módja szerint, kezdet fogva a magyar nemzet ellenségeivel, a magyar nemzet ellen; sőt azzal a világos céllal, hogy a magyar nemzetet megfektessék, vagy letörjék. (Igaz, ugy van;) Valóságos szerencsétlenségnek tartom, hogy a krízisnek ki kellett ütnie, mielőtt a feladatunknak megfeleltünk volna. Köztudomású dolog, hogy én részemről mindent elkövettem, hogy a választási törvényt letárgyalhassuk (Igaz, ugy van! Élénk helyeslés.) és ha most ramutatunk koalíciós kormányzásunknak e nagy hiányára, teszem ezt csak azért, hogy akkor, a midőn a koalíciós kormány leteszi a hatalmat, senki se vádolhasson meg sem engem, a függetlenségi párt vezérért, sem magat a pártot azzal, hogy könnyelműen siklunk át ezen a fogatkozón. (Élénk helyeslés.)

A helyzet nehéz. Hogy milyen irányú kibontakozást javasoljak a pártnak, azt a jelen pillanatban még nem mondhatnám meg. De arról biztosíthatom a pártot, hogy édes hazám érdekeit és pártunk elveit nem fogom szem elől téveszteni soha és hogy minden megoldásban pártommal együtt és azzal egyetértésben kívánok közreműködni. (Hosszas, zajos éljenzés és taps.) Kérem tehát továbbra is a párt bizalmát, a mely bízalomra most nagyobb szükségem van, mint valaha és azt tanácsolom, hogy egyelőre ne hozunk új határozatot, hanem főtartva az eddig hozottakat, maradjon meg a párt elvi álláspontja mellett és bizza meg vezéréit, hogy keressenek oly kibontakozást, a mely megfelel az ország érdekének és a függetlenségi párt elveinek.

A párt tagjai felállottak és pécikig lelkesen éljenztek Kossuth Ferencet.

Batthyány Tivadar szólott most: Ha visszatekintünk Magyarország 40 éves alkalmos érájának eseményeire, mondta, akkor a mai nap egy örövendetes forduló pontot jelent, egy tanulságot a késő utókorra is, hogy ne csak, miként a múltban volt, akkor bukjanak meg, mondjanak le a minisztériumok, a mikor felülre lejártak magukat, hanem hogy elveik mellett kitartanak, nemcsak a miniszteri székekben, hanem ha meggyőződésük kívánja, inkább mondjanak le miniszteri állásaikról, semhogy elveiket megváltoztassák. (Ugy van, ugy van!) A függetlenségi pártnak mindenkor programja volt az általános szavazati jog alapján való reformja a választói jognak. A mikor annak idején alkotmányellenes korszakban fölvetették ezt a kérdést, mi, e pártnak tagjai, nemcsak nem helyezkedtünk vele szembe, hanem azonnal azt mondtuk, hogy mihelyt a koronás alkotmányos király alkotmányos formában nekünk módot ad arra, mi igenis az általános szavazati jog alapján a választói jog reformját megakarjuk csinálni.

És ezért örömmel járultunk hozzá, hogy vezéreink az általános szavazati jognak törvénybe iktatását programpontjává tették. Nagyon sajnálja, hogy ezt a törvényt megalkotni eddig nem lehetett. Konstatálja, hogy ez nem a függetlenségi párton mulott és hogy a parlamentáris alkotmányos formák betartása mellett ez a párt, mint a parlamentnek ezidőszerinti abszolút többsége, minden pillanatban kész a maga elveinek megfelelően az általános szavazati jog alapján a választói jog reformját sürögősen törvénybe iktatni.

A függetlenségi pártnak mindig egyik sarkalatos programja volt az önálló nemzeti bank föllállítása. Mégis, a mikor a kormány nagy bölcsességgel és előrelátással a kartell-bankoknak az álláspontjára helyezkedett, ezt az álláspontot tette magáévá és ezzel az állásponttal lépett a többi alkotmányos tényezők elé, kész örömmel járultunk hozzá az önálló magyar nemzeti bank megalkotásának e formájához. És ha e formának meg nem valóstítása következtében komplikációk állanak elő, amelyek annál súlyosabbak, mert ha pillanatnyilag sikerült is a külügyi horizontról a legfeketébb felhőket elriasztani, a külügyi helyzet még mindig veszedelmekkel fenyeget és föltétlenül megkívánja, hogy idebent a monarchia két államában alkotmányos uralom, rend és törvényes állapotok álljanak fenn, minthogy az osztrák kormány nem fogadta el ezt a békejobbot, a melyet a magyar koalált pártok nyújtottak, a következményekért a felelősség az osztrák kormányt terheli. (Igaz! Ugy van!)

Igen helyesen utalt szeretett előnkünk arra, hogy ha Ausztria nem fogadta el a kartell-bankot, akkor a dolgok logikája szerint nekünk a dolgok logikája szerint nekünk az önálló bank álláspontjára kellett helyezkednünk és ezen kell maradnunk. Hivatkozik a törvényre, melynek idevágó szakaszát fölolvassa.

Hasonló törvény és rendelkezés van Ausztriában is. És a törvény elismeri Ausztria részéről is az önálló bank föllállításához való jogunkat. Méltóztatásnak megengedni, hogy még csak néhány igazságot konstataálhassak. Eppen az előbb utaltam arra, hogy mi egy szerződést kötöttünk, törvénybe iktattuk az Ausztriával való kereskedelmi szerződést a maga nem egy súlyos rendelkezésével együtt annak a szuppozíciója mellett, hogy 1910. végével az önálló bankot tényleg föl is állíthatjuk. Tovább mentünk t. uraim, készpénzzel fizettünk 1908-ban, 1909-ben és fogunk fizetni 1912-ig a kvótának megfelelő fölemeléssel, készpénzben fizetjük meg annak az önálló banknak az árát, a melyet most — úgy mondjuk — nem akarnak nekünk megadni. (Igaz, ugy van!)

Engedelmet kérek, én ezt nem tudom elképzelni. Nem tudom elképzelni, hogy felséges urunk és királyunk ellent mondana, ha kellőleg és ismételtlen szemé elé állítják azt, hogy ez a magyar nemzet mindig lojális volt a felséges uralkodó iránt éppen a legnehezebb pillanatokban, ha elébe állítják a régmúlt időket, Mária Terézia korszakának eseményeit, ha elébe állítják a legutóbbi hónapok eseményeit. Odaát Ausztriában — tudjuk — valahányszor egy kormány valamely javaslatl lép parlament elé, a pártok alkudoznak, koncessziókat akarnak és csak ha megkapták, csak akkor adnak. Mi ősi nemzeti tradícióinkhoz hiven, lovagiasak voltunk a múltban, lovagiasak voltunk most is felséges urunkkal és királyunkkal szemben és mikor a külpolitikai viszonyok elborultak, a midőn háború fenyegette ezt a monarchiát, a midőn azon nehéz helyzet előtt állottunk, hogy agg királyunk életének alkonyán egy európai konflagrációt lesz kénytelen megvívni, akkor annak tudatában és ellenére e tudatnak, hogy ezt a háborút első sorban és legnagyobb részben magyar vérrrel fogjuk megvívni, szó nélkül helyt állottunk urunk és királyunk mellett. Ezek után tisztelt uraim, bizom benne és remélem, hogy ezen jogot, a melyet megfizettünk pénzzel, a melyért helyt állottunk becsülettel, ezt a jogot mégis előbb-utóbb megkapjuk. (Élénk helyeslés.) Végül bizalmát fejezi ki a párt nevében Kossuth és Apponyinak.

Batthyány Tivadar grófnak nagy figyelemmel hallgatott és zajos lelkedéssel fogadott beszéde után Kossuth Ferenc szólalt föl újból.

Sziből köszönöm — ugymond — azt a bizalmat, a mellyel megtiszteltetek. Sohasem gondoltam arra, hogy pártommal ne teljes egyetértésben cselekedjem. A párttal együtt fogok járni ezentul és ha az Uristeu megengedi, meg fogjuk találni azt a megoldást, a mely a magyar állami függetlenség ügyét előbbre viszi. Ha pedig nem találjuk meg ezt az utat, akkor fogom tudni kötelességemet. (Szünni nem akaró zajos éljenzés és taps. Fölkialtások: Éljen Kossuth, éljen Apponyi)

Ezzel az értekezlet véget ért.

Egy esztendő

az udvarhelymegyei gazd. egyesület életéből
Hlatky Miklós, titkár jelentése 1908. évről.

A póttakarmányok, falomb, mindennemű hulladék, törökbuzaszár és csutka, kellő előkészítés mellett hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a gazdát a széna gazdaságosabb kezelése mellett képesítenek a mai rossz viszonyok között is arra, hogy értékes állatállományát el ne vesztesse. Hogy az ilyenek felhasználása mit jelent a gazdálkodás körében, azt megtanulhatta volna népiünk a barcasági szász vidékek gazdaságainak vezetéséből, a hol a székelyföldi kirendeltség által a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi Miniszter úr áldozatkészségéből rendezett tanulmányi kiránduláson saját szemekkel láthatták gazdáink, hogy mennyi és milyen marhat nevel, hizlal a szász gazda mesterséges és póttakarmányok répán, répaszeleten, korpán stb. a szénát csak mutatónak adva, mert 10—12 drd nagy marha részére alig egy-két szekér természetes szénát használ el. Természetes, hogy az ilyen forma takarmányozás csak intenzívebb gazdálkodási módszer mellett, a szénatermelésnek minél szűkebb határok közé való szorítása, a kereskedelmi növények, cukorrépa, mesterséges takarmányok, répa, burgonya, here, lucerna minél nagyobb mennyiségben való termelése által érhető el.

Ily gazdasági rendszer mellett az előző évihez hasonló száraz esztendő sem hatna oly végzetesre a gazdaságunkra. Viszonyaink között szerencsés volt az, ki idejében tudott marhaállományán, nem várta meg az időt, midőn tömegesen dobták piacra állataikat a megszorult gazdák s a józan gazdasági elvek kigumyolásával inkább takarmányt is eladtak oly áron, amely áru takarmányon való teletetése a gazdasági haszonállatoknak, kész veszedelem volt minden gazdára. A rossz takarmány viszonyok mellett ránk nézve kevés vigasztaló volt abban a tényben, hogy a gabonaárak oly magasra emelkedtek, a melyenről a gazda talán álmodni sem mert soha, mert hát nem igen volt mit eladnunk, illetve feleslegünket eladtuk, még akkor, amikor az ár nem volt kialakulva, így a hasznát nem a termelő, a kereskedő húzta.

Normalis körülmények között az állatár hanyatlás után joggal remélheti a gazda, hogy az ismét emelkedni fog és így az egyik év veszteségét pótolja a másikban elérhető nyereség: sajnos, a jelen viszonyok között e reménysegiünk sem nyugszik biztos alapon. A nagyhatalmi ábránd, melyért annyi millió költött el eddig, annyi ezer és ezer ember vére omlott, amely a legkeményebb sziklánál is keményebb nemzeti ideáljaink megvalósíthatása elé is, új veszélyekkel fenyegeti a magyar gazdát, neki kell megfizetnie nemcsak az elköltött milliókat, de a szövetségi csoportosulásokat is. Eddig csak a szerbiai kereskedelmi szerződés fenyegette a gazdát, most a romániai is kopogtat. Romániának is meg kell fizetnünk agrár érdekeink feláldozásával a szerencsésen elhárított európai veszedelmet, a nagyha-

talmi chimerát, az Ausztriával való kapcsolatot. Mindezt akkor, midőn már-már kétségtelenül kiderült, hogy azon szép reményekből, melyeket nemzeti újjászülésünk ügyében a koalíció megalakulása, hazánk kormányzatának általa való átvétele lelkünkben felébresztett, soha, semmi sem valósulhat meg.

De rossz utra, a politikázás útjára tévedtem, sietek arról visszafordulva konstatálni, hogy az elmúlt évben a mezőgazdaságra nézve több fontos törvényhozási alkotás jutott tető alá, melyektől azokra javulást várhatunk, ha ugyan az alkalmazás ezekről is nem azt fogja kimutatni, hogy papiroson, elméletben szebben festenek, mint életre keltve. A borhamisítás elleni, a telepítési törvény, az új adóreform oly alkotásoknak látszanak, melyek az ország gazdasági viszonyainak javítását eredményezhetik.

Egyesületünk 1908-ban 2 köz- és 11 választmányi ülést tartott, melyeken a rendszeren nagy számban megjelent tagok szakszerű hozzájárulása mellett 9, illetve 143 jegyzőkönyvi számok alatt hoztattak megynék, illetve az egész országot érdeklő gazdasági határozatok.

Kéréssel járultunk nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi Miniszter úr, illetve székelyföldi kirendeltségéhez: a romániai bárcás juhlegeltetés, a takarmányinség, az egyesület segélyezése, fajbaromfiak vásárlása és kiosztása ügyében, a megyében meglévő mintagazdaságokon kívül még kértük kettőnek a beállítását, ekeversenyek, a szüzugyula segélyezését, háziipari tanfolyamok, téli gazdasági előadások tartását, állatdíjazásokat, az országos takarmányinségre való tekintetből tenyészállatok beszerzését, takarmánytétel, feliratilag gazdák közti kiosztását; feliratilag üdvözlöttük 10 éves miniszterkedése alkalmából Darányi Ignác földmívelésügyi Miniszter úr ónagyméltóságát.

(Folyt. köv.)

A Székely Szövetség jegyzőkönyve.

Most küldte szét a Székely Társaságok Szövetsége mult évi aug. 24-én Székelyudvarhelyen tartott III. rendes közgyűlésének jegyzőkönyvét.

A hat és felives jegyzőkönyvből megállapíthatjuk, hogy e közgyűlés az erdélyi magyar sajtó képviselőinek; továbbá a szövetség kötelekben levő Székely Társaságok és más taggyűlések küldötteinek; a székelyföldi orsz. képviselőinek; több gazdakör és szövetséget, valamint Udvarhelyvármegye és Székelyudvarhely város közönsége jelentékeny részének részvételével tartott. Képviseltették magukat: a kereskedelem-, vallás és közoktatási-, földmívelésügyi m. kir. miniszterek is.

A jegyzőkönyvet Deák Lajos kir. tanácsos, elnök tartalmas megnyitója vezeti be, mely után Dr. Kóós Mihály a Székelyföldi min. kirendeltség vezetője számol be a kirendeltség eddigi működéséről, mi tulajdonképpen a székely akció gerince. Ezt követi a titkári jelentés; Máthé József főtitkár számol ad az erdélyi részli magyar társadalom egy évi magyar nemzeti irányu munkásságáról.

A közgyűlés első hivatalos előadója: dr. Zakariás János orsz. képviselő volt. Előadásában fölülte mindama radikális kérdéseket, melyek az erdélyi részli magyarság létérdekét érintik. A népsűrűség, a kivándorlás megakadályozása, az elvándorlás, nemzeti veszedelem, székelyföldi kirendeltség munkaköre, főbb teendők: mezőgazdasági ipari (gyár, kézmű és házi ipari) téren; vasut, közegészség, oktatás, telepítés terén képezték tartalmas előadásának summáját, melynek kapcsán a határozatok egész sorozata képezi a Szövetség jövő munkaprogramját.

Legszebb kivitelben, ugyanott

RI DIVAT-CKKKEK

YENKOVITS

JÁNOS IVÓDÁNYAI

Kobrak-cipők

Leszállított árban kaphatók.

Dr P
főjg
leked
r á l y
magy
tartot
k á t
kama
kézm
nes
értek
adott
vonat
Ebbő
Szék
magy
része
magy
örköd
készít
erősö
része
támo
juk a
magy
rüg r
a pos
szébb
mind
budd
tukat
E
mélto
felbu
egész
felad
Szöv
szus
elé
meg
mar
Ta
den
mag
rona
küld
Szöl
gyül
juni
Deh

W
rály
kérv
vez
bizt
töbl
A m
köz
kap
tás

H
Zak
nök
sze
pár
felá
köz
hog
zak
mo
érv
áll
egé

I
szé
Mó
ere
ber
tör
mi
az
go
mo
sz
vé
jog
sz
ez
ak
er

Dr Paál Árpád, Udvarhelyvármegye főjegyzője Udvarhelyvármegye közlekedésügyével foglalkozott. Dr Király Péter debreceni ügyvéd „A magyarság jövője Erdélyben” címen tartott értékes előadást. Sz. Szakács Péter marosvásárhelyi iparkamarai titkár Udvarhelyvármegye kézmű- és háziiparáról, Lajos Dénes hírlapíró a szabadliceumokról értekezett. A jegyzőkönyv tovább adott indítványokra, tisztújításra stb. vonatkozó határozatokat tartalmaz. Ebből megállapíthatunk két tény. A Székely Szövetség, az erdélyrészi magyar társadalmi szervek jó nagy részének mandatóriusa s mint a magyar társadalom élő lelkiismerete örökdió Erdély magyarsága fölött és készítteti boldogulásának és megerősödésének útjait. De ehhez nem részesül elegendő erkölcsi és anyagi támogatásban. Mert jóllehet ott látjuk a közgyűlésen az erdélyrészi magyarság elitjét, költségvetése alig ritg néhány száz koronára s azt is a postaköltségek emésztik fel. Annál szebb, hogy tisztviselői évek óta minden díjazás nélkül, nemzeti felbuzdulásból teljesítik nehéz feladatukat.

E néhány buzgó ember tiszteletreméltó küzdelmen és lelkesedésén felbuzdulva, jó volna sikra szállni az egész magyarságnak, mert ama nagy feladatokat, melyeket a Székely Szövetség, mint a székely kongresszus határozatainak örököse, maga elé tűzött, csak úgy valósíthatja meg, ha a sorból senki ki nem marad.

Tegja lehet a Szövetségnek minden alapszabály szerint működő magyar egyesület. Tagdíj évi 10 korona. A tagegyesületek 3-3 ki-küldött által képviseltek magukat a Szövetség közgyűlésein. A jövő közgyűlés értesülünk szerint f. évi június 1-én, pünköst harmadnapján Debrecenben lesz.

LEGUJABB

Ideiglenes kormány.

Wekerle miniszterelnöktől a király átvette a kormány lemondó kérvényét és az ügyek ideiglenes vezetésével a lemondott kormányt bízta meg. Wekerle a trónörökösnel több, mint 2 óras kihallgatáson volt. A miniszterelnök előterjesztése a közelebbi napokban számos politikusi kap megbízást a királyhoz kihallgatás végett.

As önálló bankért.

Brassó város választó polgárai Zakariás János orsz. képviselő elnöklésével tartott gyűléséből meleg szeretettel üdvözölte Kossuth Ferenc pártelnöktől a magyar nemzeti bank felállításáért folytatott rendíthetetlen küzdelme alkalmából. Kijelentvén, hogy az osztrákok gyűlölködő, elbizakodott magatartásával szemben most már ezeréves alkotmányunk érvényesülésének kérdése a magyar álláspont győzelme, mely céleri az egész nemzetnek egyesülnie kell.

Kossuth nyilatkozata.

Kossuth Ferenc hétfőn egy beszélgetés alkalmával gróf Eszterházy Móricnak a következőket mondta: — Ime a 67-es politikának az eredménye. Apponyi már régebben elvesztette bizalmát a 67-es törvények erejében; de akkor még, mikor katonai kérdésekről volt szó, azt mondták, hogy katonai dolgokban a király nem enged. De most gazdasági kérdésekről van szó és ime látjuk, hogy a 67-es törvényeknek idevonatkozó intézkedése és jogbiztosítása is teljesen értéktelen és semmis. Csodálom tehát, hogy még ezek után is akadnak politikusok, akiknek bizalma a 67-es intézmények erejében meg nem ingott.

HIREK.

— A vármegyei állandó választmány 27-én, kedden d. u. 3 órakor újabb ülést tartott. Az ülésen Ugron Ákos főispán elnöklése alatt, a mai közgyűlésnek a multkori választmányi ülésen még elő nem készített tárgyait vitatták meg.

— Talajjavítási munkálatok Udvarhelymegyében. A mult évről szóló alispáni jelentésnek, melyvel általános vonásokban lapunk első helyén foglalkozunk — egyik új és legértékesebb része a brassói kulturmérnöki hivatal közelebbi működéséről írt beszámoló. E szerint a nevezett hivatalnál folyamatban vannak a Vágáspatak, Rakottyas-, Nagyhomoród-, Kormos-, Kishomoród-patak, Patkafejárok szabályozásáról, valamint a Nagyküküllő holt meder lecsapolásáról és a székelykereszturi kir. járásbírószék épületének alagsorvezérséről szerkesztendő tervezeti munkálatok. Ezek előre láthatólag meg ez év folyamán befejezést nyernek. Nagy szolgálatot tett Dr Sebesi alispán jelentésének e részével a közügy javára; módot és alkalmat nyújtott a kulturmérnökség munkálkodási körének áttekintésére.

— Tanári beiktató ünnepély. A református kollegium előjárósága és tanárkara a mult vasárnap tartotta meg az elmúlt év folyamán kinevezett, illetve választott tanárainak beiktató ünnepélyét. Az ünnepélyt a „Te benned bízunk” elhangzása után Gönczi Lajos igazgató nyitotta meg; röviden üdvözölvén a megjelenteket, átadta a szót az ünnepelteknek. Elsőnek Dékán Sámuel tartotta meg székfoglalóját. „Gellert irodalmi működéséről” egy érdekes részletet olvasott fel ily című tanulmányából. Azután Bakóczy Károly, a ki szintén egy részletet olvasott fel a „Párhuzam, Goethe: „Verthler keservei” és Kármán Fanny hagyományai” c. munkájából; végül David Lajos dr foglalta el székét a természetudomány körébe vágó értekezésével. A székfoglaló értekezések elhangzása után az előjáróság és tanárkar nevében Ugron János főgondnok üdvözölte az ünnepeltek. Az ifjúság részéről történt üdvözlés után a közönség az ünnepelteket éltetve távozott el. Dékán S. előzőleg a békési főgimnázium, Bakóczy K. a pozsonyi kersekdelmi iskola tanára volt, míg David dr Kolozsvárt kezdte meg működését.

— Kinevezés. A marosvásárhelyi itélőtábla elnöke Jakab Andor dr székelykereszturi járásbírói díjtalan joggyakorlatot díjaz joggyakorlatnak nevezte ki.

— Hivatalos órák a pénzügnyél. A székelyudvarhelyi kir. pénzügyigazgatóságnál és a mellérendelt számvevőségnél folyó évi május hó 1-től a hivatalos órák kezdte 7-től 1-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig reggel 9-től 12 óráig tartanak.

— Színház. Vasárnap, 25-én két előadás is volt; délután fél helyárral a Vig özvegy és este Hidy Irén jutalomjátékául a Varázskeringő. A kisasszony hangjának fogyatékososságát a természet csinos megjelenésével igyekezett pótolni. De hiába, a Dénes Ella hangjának iskolázottsága és tiszta csengése mellett ez a hiányosság bizony érezhető maradt. — Hétfőn megint az Elvált asszony került színre, fél helyárral. Kedden Sophus Michaelisnek elég szenzációt ébresztett színművét, a Forradalmi nászút mutatták be. A darab a francia forradalom idejében játszik és e kor hangulatának megfelelően, zajos és borzalmas keltő jelenetekkel van tele. A korszerűség gyakran az ala-

kok jellemzésének rovására megy, a szereplők cselekedetei nem mindig eléggé emberiek, s e miatt szimpátiánkat sem mindig tudják a maguk részére hódítani. Nagy Sándor, Kondráth Ilona, Aldori szerepeik korlátai közt, mindent elkövettek a siker érdekében. Jók voltak Lévy Berta, Gyöző, Magasházi és Réthi is. Szerdán a régi jó Kornevillei harangokat adták elő, Gáspár apó szerepében Némethel, kinek ez a szerep is jó alakítása.

— Katonáink hazatérése. Több heti távollét után a Boszniába szállított magyar katonákat egymás után szállítják haza. Aggódó családjaik ismét megnyugodva láthatják őket viszont, a társadalom visszanyeri bennük a gazdasági munka idején legnehezebben nélkülözhető java munkaerejét. A mi katonáink, a kik Mosztárban voltak, ma, 29-én érkeznek haza.

— Lefürészelt kereszt. Ifj. Mátyás Ferenc homoródkarácsonfalvi lakos szelíd lelkületű, vallásos ember. Saját udvarára keresztet állíttatott a Jézus képevel. A mult het egyik éjjelen hitvány dolog történt. Valamely bitang fráter a keresztet lefűrészelte és otthagya. Bármiképp is bíráljuk e kegyeleltséért, buta cselekményt, annyi bizonyos, hogy a vallási türelmetlenség bélyegét hordozza magán. Éppen ezért kívánatos volna, hogy a karácsonfalviak mindent elkövessenek a tettes kinyomozására, hogy a gyanúsítás árnyéka se ferhessen a nem katolikus lakóssághoz...

— Husz év, husz könyv. Péterffy Tamás íróbarátunk husz éve ir es most jelent meg a huszadik könyve. Ez alkalmából egy Emlékalbumot óhajtunk neki átnyújtani buzdításul, a mely albumba tisztelői és barátai sajátkezü emléksoraikat gyűjtjük össze. Az emlékalbum létrehozása körül felmerülő teendőik intézésére Rákosi Jenő főrendiházi tag, a „Budapesti Hírlap” főszerkesztője és Borszékly Soma nyug. miniszteri osztálytanácsos, mint elnökök vezetésével hatvanhat tagú bizottság alakult. E bizottság tagjai sorában vannak: Betegh Pál felelős szerkesztőnk, Fülel Szántó Lajos főmunkatársunk, Tarcsafalvi Albert, Csulak Lajos ig. tanítók stb. Péterffy Tamás önszorgalmából küzdötte fel magát a tekintélyes sorba, hol mint kedvelt író országosan ismerik és elismerik. Székely szívóssággal, bámulatos lelkesedéssel megáldva, jó hirt, nevet vívott ki magának és becsületet a székely névnek. Méltó, hogy a tervbe vett Emlékalbummal megtiszteljük s az iránta érzett szeretetünk, rokonszenvünk és tiszteletünk melegével körülvéve, agilis ügybuzgalmát az egyenes, őszinte, becsületos író pályáján erősítsük.

— A korcsolyapálya bérbeadása. A székelyudvarhelyi korcsolyázó egyesület választmánya e hó 25-én vasárnap délelőt ülést tartott, melyen a korcsolyapálynak nyári hónapokra való bérbeadása iránt intézkedtek. A pályát a délutáni órákra két részre osztva 200—200 K összegért Demény Ferenc és Szöllösi Ödön vették bérbe, tenniszezésre. A délelőtli órákra majd óránkénti használatra fogják bérbeadni. Naponta egy-egy órai használatért egy hónapra 15 K fizetendő.

— A mezőgazdasági érdekképviselet tárgyalban a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége vasárnap délután rendkívüli közgyűlést tartott Károlyi Mihály gróf új elnök vezetésével. Az eredeti javaslatot lényegesebb változtatás nélkül elfogadták. Vármegyénk gazdasági egyesületét Hlatky Miklós titkár képviselte a közgyűlésen, aki a részletes tárgyalás során a kamarai székely kérdéséről szólalt fel.

— Halálozás. Id. özv. Kertész Józsefné szül. Gy. Papp Rózsalia életének 79-ik, özvegyiségének 38-ik évében hosszú, de keresztényi türelemmel viselt szenvedés után, e hó 24-én este fél 9 órakor jobblétre szenderült. Temetése hétfőn délután 4 órakor a ref. szertartás szerint, szeleskörű rokonság és nagyközönség részvételével történt meg. Az elhunytban Kertész Albert áll. elemi iskolai tanító édes anyját vesztette el.

— Tornászok estéje. A székelyudvarhelyi ref. kollegium ifjúsága nagyban készül a május havi országos tornaversenyre. Ezt megelőzőleg — mint értesülünk — május 8-án a Budapest-szállóban bemutató-estélyt tartanak.

— Akad olyan ember is, aki fürdővállalatba bocsátkozik. A Magyar Balneológiai Értesítő”, melyet Dr Papp Samu és Dr Hankó Vilmos hírneves balneológusok szerkesztenek — igen különös, hogy ne mondjuk sőtét szemüvegen nézi a magyar fürdők sorsát. Valóságos Isten csodájának tekinti azt, aki még magyar fürdővállalatba merészkedik bocsátkozni. Erre következtethetünk egyik „Apró közleménye”-ből, mely így szól:

„Homoród-fürdő Udvarhelymegyében Koncez Armin ur bérletébe ment át, a ki most megvette az attól félóránnyira fekvő Lobogó-fürdőt is, mely arról nevezetes, hogy meglehetősen tükörfürdője van. A felszálló szénsav a vizet folytonos hullámozásban tartja, a mire a székely azt mondja, hogy „lobogtatja”. Örvendünk, hogy még akad olyan ember is, a ki fürdővállalatba bocsátkozik. Nálunk ritkaság az ilyen „exotikus” üzletember. Szepesmegyében több régi nevű fürdőhely már évek óta jutányos áron eladó, de vevőre még nem talált. Koncez urnak sikert kívánunk vállalkozásához. Tudása, szakértelme, rátermettsége van hozzá s a szükséges anyagi erő is rendelkezésére áll.

Kutattuk az okot és úgy véljük, megtaláltuk az egyik közleményben, hogy miért van ez a nagy elkeseredés a magyar fürdő-ügyi közvéleményben. És azt a magunk részéről is méltányoljuk. Hisz 50—100 millió korona vándorol ki külföldre ellenérték nélkül évente nyaralás és üdülés címén. Ezt az anyagi elvérzést pedig csak nagyszabású fürdőpolitikával lehetne meggátolni. A balneológiai egyesület mindenik kormányfőjénél már sok év óta kopogtat. Meg is ígértek miniszteraink a támogatást hűségese, következetesen és amikor arról van szó, hogy az ígért tette válják, a kormányok rendszeren megszűnnek létezni; megbuknak vagy lemondanak. Ilyenformán immár 15 év óta vajudik a fürdőtervényjavaslat anélkül, hogy törvény lenne belőle. E miatt a tényleg sajtószertű fátnak miatt — amely bizony most is bekövetkezett — el vannak kedvetlenedve az ügyért küzködő egyesület vezetői és úgy Bókay Árpád udvari tanácsos-elnök, mint Vámosy Zoltán egyet. r. k. tanár, főtitkár, lemondani készülnek. Ezt pedig nem tennék

ORBÁN NAGY ÉS TAMÁS

elsőrangú cipőraktára Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 12. sz.

Elismert szilárd és elegáns készítményű női, uri és gyermek-cipők. Olcsó szabott árak. Képes árjegyzéket díjtalanul küldenek. Valódi Kobrak-cipők gyári raktára.

legszébb kivitelben, ugyanott
Kobrak-cipők
leszállított árban kaphatók.

helyesen, mert ha a vezérek a viszonyok elviselhetetlen sulya alatt sorban kifáradnak és resignáltak félreállanak, akkor a közlegények önmagukban csatát nyerni csakugyan soha sem fognak...

— **Ápolók és ápolónők.** A Babarci Schwartz Ottó dr. kir. udv. tanácsos egyetemi tanár védnöksége és Rajnai Béla dr. fővárosi orvos elnök vezetése alatt álló Magyarországi Betegápolók és Ápolónők Országos Egyesülete (saját helyisége és irodája: Budapest, VII. ker., Dohány-utca 74. sz. alatt) a nagyközönség, valamint intézetek és kórházak részére képzett, megbízható betegápolókat és ápolónőket közvetít, akikért az Egyesület felelősséget vállal. A közvetítés díjtalan. Telefon szám 3—64.

— **Minden faültetvény hasznos hajt.** A szépen elhelyezett és gondosan ápolt faültetvények, mindig díszre valnak a vidéknek és helynek; közvetlen hasznát hajtják gyümölcsük, magjuk és faanyaguk által, olajmalmat nyújtanak viharok és a tikkasztó napsugarak ellen. Mindenkor, de különösen nyár idején felfrissítenek és felvidítanak bennünket. Előmozdítják a tömeges esőzések arányos felosztását, elvonják a legkártékony gázait és emelik a föld és talaj értékét. «Ültessetek fakat! Minden galy, melyet most elástok, idővel édes gyümölcsöt és kellemes árnyékkal frissíteni fog!»

— **Értesítjük az utazó közönséget,** hogy a jelenleg Budapest keleti pályaudvarról reggel 7 óra 20 perckor Debrecenbe, Nagyváradra, illetve Aradon át Brassóba, a d. u. 2 óra 25 perckor Kolozsvárra és az este 9 óra 15 perckor Predealra induló, az ellenkező irányban pedig a Predealról reggel 7 óra 50 perckor a Kolozsvárról d. u. 1 óra 40 perckor Budapest keleti p. u.-ra érkező gyorsvonatok Budapest keleti p. u. és Szolnok között megszüntetettnek és a Budapest-nyugati p. u. cegléd-szolnoki vonalra tereltek át. E gyorsvonatok tehát f. évi május hó 1-től kezdve Budapest-nyugati p. u.-ról indítanak, illetve Budapest-nyugati p. u.-ra érkeznek és pedig az alábbi időkből: Budapest-nyugati p. u.-ról indul a debrecen-nagyváradra, illetve arad-brassói gyorsvonat reggel 6 óra 55 perckor, a kolozsvári gyorsvonat d. u. 2 órakor és a predeali gyorsvonat este 9 óra 10 perckor; Budapest-nyugati p. u.-ra érkezik a predeali gyorsvonat reggel 7 óra 30 perckor, a kolozsvári gyorsvonat d. u. 1 óra 50 perckor és a brassó aradi, illetve nagyváradra gyorsvonat este 9 óra 55 perckor. A jelenleg Budapest-keleti p. u.-ról d. u. 1 óra 10 perckor érkező brassói gyorsvonattal június hó 1-től kezdve Predealig illetve Predeáltól fog közlekedni, hol csatlakozást nyer Bukarest felé illetve felől. A jelenleg Predealtól d. u. 1 óra 12 perckor Budapest felé induló gyorsvonat korábban, vagyis d. u. 12 óra 22 perckor indították. A Brassó felé reggel 6 óra 5 perckor induló és Aradon át Budapest felé közlekedő gyorsvonat Tövisen csatlakozni fog a Segesvártól Kolozsvárig közlekedő személyvonathoz, miáltal e gyorsvonatnál Brassótól Tövis-Kolozsváron át is egy új közvetlen összeköttetés létesül Budapestre. A jelenleg Szolnokról éjjel 2 óra 32 perckor Püspökladányra induló gyorsvonatnál a személyszállítás megszüntetett és helyette Szolnokról reggel 3 óra 30 perckor egy vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Püspökladányra reggel 2 óra 55 perckor érkezik. A Debrecen felől éjjel 10 óra 24 perckor Püspökladányra érkező személyvonat forgalma a püspökladány-szolnoki vonalra is kiterjesztetik, miáltal egyrészt Debrecen felől Arad és Tövis felé egy új kedvező összeköttetés létesül Szajolon át, másrészt Szolnokon a Budapest

felé menő személyszállító gyorsvonathoz új csatlakozás létesül Debrecen felől. A személyszállítás a jelenleg Tövisről éjjel 3 óra 19 perckor Segesvárra induló gyorsvonatnál Homoród-Kőhalomig és a jelenleg Brassó felől éjjel 2 óra 50 perckor Homoród-Kőhalomra induló gyorsvonatnál Segesvárig fog kiterjesztetni, miáltal előbbi vonat Tövisről Brassóig új közvetlen összeköttetést létesít. Aranyosgyéres és Torda között egy-egy új vegyes vonat helyeztetik forgalomba, mely Tordáról Aranyosgyéresre d. e. 11 óra 28 perckor érkezik és Aranyosgyéresről Tordára d. e. 11 óra 50 perckor indul. Az új vonatok Aranyosgyéresen csatlakozást nyernek Budapest felé, illetve Segesvár felől. A Parajdól reggel 7 óra 45 perckor és a Küküllőszögről jelenleg d. e. 9 óra 11 perckor, az új menetrendnél pedig d. e. 9 óra 34 perckor induló személyvonatok Küküllőszög és Parajd között a nyári menetrend egész tartalma alatt naponta fognak közlekedni. A jelenleg Kiskapusról d. e. 11 óra 20 perckor Nagyszebenbe induló személyvonat már d. e. 9 óra 50 perckor fog indulni, miáltal e vonat új Budapest, mint Brassó felől közvetlenül fog csatlakozni. Nagyszeben és Vizaknafürdő között a múlt nyáron forgalomban volt fürdővonatok május hó 15-től bezárólag szeptember 15-ig ismét naponta fognak közlekedni. A jelenleg Székelyudvarhelyről reggel 7 órakor és az új menetrend szerint már reggel 6 óra 16 perckor Segesvárra induló vegyes vonat ezentúl nem Segesvárról, hanem Héjjasfalván fog az Aradon át Budapest felé menő gyorsvonat hoz csatlakozni.

Kiadja: Betegh Pál villam-motoros könyv- és újságkiadó intézete.

Ne feledje el

hogy a hirdetések hasznára lesz.

gondos átvizsgálása Önnek valószínűleg

Aki nálunk hirdet annak sikere van!

A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk; kívánatra klisé is beszerzünk.

Hirdetőinknél történő megrendelésénél a „Székely-Udvarhely”-re hivatkozni sziveskedjék.

1296—909. adh. szám.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város és Szombafalva városrész földadókataszter kiigazítási és a földadó százaléknak megállapítási munkálatai az 1909. évi V. t. c. értelmében megkezdődtek.

Városi és szombafalvi birtokosok értesítettek, hogy a város és Szombafalva városrész határára vonatkozó kataszteri telekkönyv, mintatervék jegyzéke s kataszteri birtokivék a mai naptól kezdve 30 napi közzemlére a városi adóhivatalnál ki vannak téve s felhivatnak a birtokosok, hogy azokat átvizsgálva az állandó miveltési ágváltozásokat az egyes földrészteltek megjelölése mellett a városi adóhivatalhoz a mai naptól számított 30 nap alatt szóval, vagy írásban jelentsék be.

Székelyudvarhely, 1909. évi április hó 28. án.

Soó Domokos, h. polgármester.

Eladó tenyészbika.

Két éves erdélyi magyar fajta tenyésztésigazolványos bika eladó *Roman András* birtokosnál *Vargyas* községben (u. p. Olasztelek).

Magyar Könyvtiteli Folyóirat

havi folyóirat a könyvtiteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: **Kárpáti Béla** és **Trautmann Henrik**. Társszerkesztők: **Kuntner Róbert**, **Szél Jenő**, **Zsengeri Manó**. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztő: kiadóhivatal: Budapest, IX. Mester-u. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

MIERT

nem előfizetjé Ön is **AZ ÜZLET** című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a **legjobb magyar kereskedelmi szaklap**. Két korona csak egy negyedévre e lapnak előfizetési díja. Aki e csekély összeget **AZ ÜZLET**-re részánja, az jó üzletet csinál. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V. Sas-u. 12. sz.

Női divatszalon áthelyezés.

Van szerencsén a n. é. hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlani, hogy **női divat-termemet Székelyudvarhelyt, Szent-Imre utca 14. sz. alá** (Fekete Bóniféle ház földszint, udvari lakásba) helyeztem át. Továbbra is alázatosan kérve a n. é. hölgyközönség p. r. fogását, maradtam teljes tisztelettel: **Lówinger Simonné.**

Ne vegyen addig épület fedéséhez anyagot, míg a lugosi fedéleserép

utólérhetetlen **előnyeit** nem ismeri. Egy négyszög méter fedéshez 15 drb szükséges. Csinos és tartósságban páratlan. Főraktár: **Fekete Beniam** építkezési vállalkozónál Székelyudvarhelyt. Vidéki megkeresésekre levélben válaszol.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökerű szőlő szára 20 K
Gyökeres fásoltvány ezre 180 K
" " " szépséghibával " 90 K
" " " zöldoltvány " 160 K
Sima " " " " " 90 K
Gyökeres riparia portalis vastag " 52 K
" " " " " 40 K
Sima riparia portalis " 18 K
" " " vékony " 8 K
Gyökeres hazai nemes vessző " 30 K
Sima " " " " " 10 K
40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. — Arjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller " " " HL. 32 K
Visontai " " " " " 36 K
Gyöngyösi fehér asztali " " " 34 K
" " " " " 38 K
Visontai Rizling " " " 44 K
" " " " " 70 K
" " " " " 70 K
" " " " " 70 K

Székely I. József
Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

OGORVOS

Perl József

American Dentist

Székelyudvarhelyre megérkezett.

Elvégez minden fogorvosi műtéteket, u. n. foghuzást teljes érzéstelenítéssel; arany és más töméseket. Készít műfogakat és teljes fogszorokot — szájpaddás nélkül. Arany és hidmunkák. Lakása: Budapest-szálló 2. sz. alatt. Rendel naponta délelőtt 9—12 és délután 2—5 óráig.

MEGHÍVÓ.

A SZÉKELYUDVARHELYI KERÜLETI MUNKASBIZTOSÍTÓ PÉNZTÁR 1909. ÉV MÁJUS 2-ÁN, határozatképtelenség esetén 1909. május hó 9-én délután 3 órakor Székelyudvarhelyt, Árpád-utca 7. szám alatt levő hivatalos irodahelyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a közgyűlési tag urak ezennel meghivatnak.

A közgyűlésen csakis a meghívott kiküldött tagok vehetnek részt.

TÁRGYSOROZAT:

- Elnöki megnyitó.
- Igazgatósági évi jelentés.
- Titkos szavazással választandó:
 - az igazgatóságba 1 igazgatósági tag az alkalmazottak közül;
 - a felügyelő bizottságba 4 tag a munkaadók, 3 pedig az alkalmazottak sorából;
 - a munkásbiztosítási választott bíróságba ülnökül 2 rendes tag az alkalmazottak közül.
- A székelyudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár 1909. április 19-én tartott ülése határozatából előterjesztendő ügyek:
 - az 1907. II. félévi és 1908. évi zárszámadások, valamint az 1909. évi költségvetés bemutatása. Ennek kapcsán a felügyelő bizottság jelentése s határozathozatal az évi főlőleg hovatfordítása iránt.

Székelyudvarhely, 1909. április 21.

Wagner Henrik
ügyv. h.

Betegh Pál
ig.-elnök.